

ՀԱՅ ԴՊՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԵՍՏ, ԲԱՅՑ ԵՎ ՆՎԻՐՅԱԼ ՄՇԱԿՆ

Կյանքից հեռացավ Մայր Աթոռի «Էջմիածին» ամսագրի բազմամյա և վաստակավոր աշխատակից Վոլոդյա Վազգենի Աբրահամյանը:

Ծնվել է 1930 թ. դեկտեմբերի 5-ին Երևանում՝ Վանից գաղթած ավանդապահ ընտանիքում:

Դպրոցն ավարտելուց հետո ծառայել է խորհրդային բանակում, ապա աշխատել տարբեր հաստատություններում, այնուհետև 1961-66 թթ. ուսանել Երևանի Խաչատուր Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական ինստիտուտի բանասիրական ֆակուլտետում՝ ստանալով հայոց լեզվի և գրականության ուսուցչի մասնագիտություն:

Ինստիտուտն ավարտելուց հետո մինչև վախճանվելն աշխատեց Մայր Աթոռի «Էջմիածին» պաշտոնական ամսագրում նախ որպես սրբագրիչ և ոճաբան, ապա՝ փոխմամբագիր:

Ավելի քան չորս տասնամյակ աշխատելով «Էջմիածին» ամսագրում՝ անգնահատելի վաստակ ունեցավ Մայր Աթոռի պաշտոնական ամսագրի ավանդների փոխանցականության, ճիշտ և գեղեցիկ հայերենով հրատարակելու գործում: Նա նաև ասես կենդանի հիշողությունը լինե՞ր այդ տասնամյակների Մայր Աթոռի եկեղեցական կյանքի և իրադարձությունների ու հայրապետական այցելությունների, ուստի որևէ փաստ ճշտելու և կամ որ թվականի ներքո որոնելու համար հաճախ դիմում էին նրան:

Վ. Աբրահամյանը նաև հեղինակն է Մայր Աթոռում կատարված միջոցառումներին, եկեղեցական տարբեր տոներին և իրադարձություններին նվիրված բազմաթիվ հոդվածների, որոնց մի մասն իրեն բնորոշ համեստությամբ տպագրել է առանց հեղինակի մատնանշման՝ որպես թղթակցություն ամսագրի կողմից:

Այդ թղթակցությունները, սակայն, միայն դեպքերի նկարագրությունները չեն: Նրանցում երևում է նաև հեղինակի քաջածանոթությունը Հայոց Եկեղեցու պատմությանը և ծեսին ու տարբեր իրադարձություններին, ինչպես նաև վկայում են հեղինակի գրական ձիրքի և օժտվածության մասին: Որպես գրական անդաստանի համեստ մի մշակ՝ նա իր այդ օժտվածությունը երկար ժամանակ հոգում անթեղված էր պահել և միայն 1990-ական թվականներից իրեն իրավունք վերապահեց թղթին հանձնել և ապա ընթերցողի դատին ներկայացնել հուշագրական և խոհա-փիլիսոփայական բնույթի իր

ստեղծագործությունները, որոնց միջոցով թեև պատկերվում է իր կյանքի ընթացքը, սակայն գեղարվեստական որոշակի մի այնպիսի ընդհանրացվածությամբ, որ այն դուրս եկավ կենսագրական պատումի շրջանակից՝ մի ընտանիքի ողիսականի միջոցով ներկայացնելով Վանի 1915 թ. հերոսամարտի և տարագրությունից մինչև Արևելյան Հայաստանում արևմտահայության ապաստան գտնելու, ապա և հաջորդող տարիների վերհանումի ընթացքը:

Վ. Աբրահամյանի այս գործերը կարևորվում են նաև որպես յուրօրինակ մի փաստագրություն, մի տարեգրություն, որի էջերը կենդանի գույներով վանեցի գաղթականների միջավայրում լսած պատմությունների հիման վրա մեզ են ներկայացնում Վասպուրական աշխարհի ավանդապահ կենցաղը և սովորույթները, Վանի բարբառը, ապա և հին Երևանը: Իրենց ընտանիքի այս կենսապատումը նա ներկայացրեց «Հեղեղացի արմատներ» (1997 թ.) և «Հողմակոծ ցողուններ» (1999 թ.) գրքերում, որոնց վերնագրերն իսկ հուշում են, որ այս գրքերը նվիրված են իր հայրենական միջավայրից պոկված, ապա և վերստին ընձյուղված մի գերդաստանի պատմությանը, որն այնուհետև ամբողջացավ «Ջղջում» եռագրության երկու գրքերում՝ 2001 և 2003 թթ.:

Հաջորդող գրքերում արդեն արծարծվում են հայ ժողովրդի ներկային և գալիքին նվիրված հարցեր, ինչպես նաև հայությանը հուզող հիմնախնդիրները դիտարկվում են արդի աշխարհի և համամարդկային արժեքների ընդհանուր համատեքստում և գրական առումով էլ ունեն գեղարվեստական ուրույն կառուցվածք, որում տարբեր տեսական հարցերը կետ առ կետ քննվում և վերլուծվում են հերոսների երկխոսության միջոցով: Այս ոգով և նման շարադրանքով են գրված «Քավություն» (2005), «Բենիկ և Պանդուխտ» (2006), «Անթեղ» (2006) և «Մենակյացը» (2008) գործերը:

Վ. Աբրահամյանի ստեղծագործություններում արտացոլվել է նաև նրա սերը, ակնածանքն ու նվիրումը Մայր Աթոռի, Հայ Եկեղեցու և մեր ազգային ավանդական արժեքների հանդեպ: Նույն այդ նվիրմամբ նա իր գիտելիքներն է փոխանցել Մայր Աթոռի ապագա միաբանների մի քանի սերունդների, բոլոր նրանց, ովքեր հայոց լեզվին և իրենց կուրսային ու ավարտական աշխատանքներին վերաբերվող որևէ հարցով դիմում էին իրեն: Ահա այս պատճառով Վ. Աբրահամյանի կորուստը խոր ցավ պատճառեց Մայր Աթոռի միաբանությանը Վեհափառ Հայրապետից մինչև ձեմարանավարտ սարկավագները և աշխարհական աշխատողները: Ցավակցության ու վշտակցության իրենց խոսքն ասացին նաև Սփյուռքի տարբեր թեմերում սպասավորող մեր շատ հոգևորականներ, որոնց հոգևոր-գիտական առաջին քայլերի առաջին խրախուսողներից է եղել նա:

Վ. Աբրահամյանն իրեն ճանաչողների հիշողության մեջ կմնա ազնիվ, սկզբունքային, հայրենասեր ու հավատավոր և հոգեկան հարուստ ու հուզական ներաշխարհի տեր մի անձնավորություն, ում ապրած կյանքը մի համեստ, բայց և բոլորանվեր ընծայում էր Հայ Եկեղեցուն, մշակույթին և գրականությանը:

Յիշատակն արդարոյն օրհնութեամբ եղիցի:

ՎԱՐԴԱՆ ԴԵՎՐԻԿՅԱՆ